

РОМАНТИКА ПІВНІЧНОЇ ЄВРОПИ

Коли всесвіт вирішує зробити тобі подарунок, він спершу готує «інформаційне поле» – натякає. От скажіть, чого б я раптом витягла із шухляди давно забуту підбірку рецептів і заходилася готувати саме шведські тефтельки? І чого б мене раптом знайшли знайомі знайомих з приводу медичного туризму Латвії? Коротше кажучи, не минуло й місяця, як на мене звалився тур Рига-Стокгольм від «Делфа-Тур» – і все стало на свої місця

Світлана Кабиш

Ризькі родзинки

У столиці Латвії я вперше. У голові – лише Жванецький із «Ну, вот представьте себе – Рига. Высокие, вежливые люди. Здесь даже в трамваях разговаривают шепотом...». І хоч тон розмов у трамваях перевірити не довелося, концентрація високих чемних людей була правильною. А ще круглоликих, світлооких рум'яних білявок – такою була й гід, і менеджер готелю. Така і моя єдина у цій країні знайома Інара, колись столична «штучка», а тепер щаслива бабуся п'яти онуків і неквапна мешканка хутора за сімдесят кілометрів від Риги. Взагалі, здається, скільки там тієї Латвії – а виявляється, латиші не тільки споконвіку були хуторянами, а ними й лишилися. І якщо ви збираєтеся до Риги, скажімо, на

Рум'яна білявка на ризькій вулиці

ВАСИЛЬ БІЛЕНКО

Рига. Нічний порт

WWW.LATVIA.TRAVEL

Одна з численних ризьких скульптур

ВАСИЛЬ БІЛЕНКО

Рига з висоти пташиного польоту

Івана Купала, з наміром долучитися до гулянь місцевих, мушу вас розчарувати: найімовірніше ви будете «тусити» із такими ж іноземцями, а рижани – хто тільки зможе – розпоршатає по хуторах. До речі, про Івана Купала: виявляється, у Латвії найбільше шанують саме це свято, а не Різдво і не Великдень. І навіть у радянські часи Івана Купала завжди було державним святом: лише один рік Хрущов спробував його заборонити, та марно. Отже, латиші – справжні язичники, і цього не те що не приховують, а насправді пишаються. Просто приголомшливе відкриття...

А ще латиші мають рідкісну, архаїчну мову. Із розмови важко вичепити бодай одне знайоме слово (тут латиші не поступаються угорцям), але порозумітися вам буде неважко: практично всі говорять російською або англійською, а то й обома. Отже, якщо хочете Європи взагалі без мовного бар'єру, а ще без зміни годинного поясу – вам до Латвії.

Хоча, звичайно, Рига варта уваги і без мовних «спрошень». Заснована на початку XIII століття німецькими лицарями-хрестоносцями, вона була водночас і фортецею, і перевалочним пунктом між морем та суходолом. Від середньовіччя Рига зберегла кілька багатопверхових кам'яних комор із підйомними механізмами під дахом та похилою підлогою – щоб піднімати та заковувати діжки.

Одна з таких стодол нині стала готелем, причому вельми екзотичним: водогін у такій будівлі облаштувати неможливо, тому воду завозять каністрами, санвузли теж особливі. Не сумніваюся, така «родзинка» порожньою не стоїть. Взагалі, готелі в Ризи – на будь-який смак, і ціни прийнятні.

Де кілька прямо коло вокзалу: Tallink Hotel Riga із невеликими, але затишними номерами та розкішними сніданками; Ibis, що поєднує шарм історичної будівлі (тут незвично великі для «бісів» номери) та хіпстерський дух, уособлений у яскравих декорах та графіті-стилі.

Трохи далі – ще один історичний, трохи пафосний Semarah Hotel Metropole пишається

тим, що приймав Федора Шаляпіна, і тим, що його ресторан працює з 1871 року.

Далі Wellton Riga Hotel & Spa. Загальна скандинавська стриманість – й еротичні картини із сірниками та овочами-фруктами «у головних ролях».

І дуже затишний ресторан із фіранками та лавандою. Наступний – Avalon Hotel and Conferences – просто втілення hi-tech. Такого аудіовізуального обладнання, мабуть, у всій Балтиці не знайдеш, тобто на конференцію – сюди.

Та що це я? На вулицю, хай там прохолодно й вітряно, але я ж турист! Ось залишок фортеці – масивна Порохова вежа (її малесенька копія буде подарунком моїй кумі – та збирає «хатки» з усього світу).

Ось шматок міського муру із моторошною пам'яткою: століттями моряки пили-гуляли у портових тавернах, билися до смерті, а може просто падали п'яними – і мерців, і тих, хто на них скидався, тут таки й ховали від очей вартових, замурували. Тобто кістяки у шафі тут вислів не фігуральний.

Величний Домський собор – одна з «візитівок» Риги. Домінує у Старому місті, завдяки високому шпилю, церква Святого Петра. На шпиль – півник. Це і знак лютеранства (основної релігії Латвії), і флюгер. У середньовіччі один бік півника був золотим, інший – чорним, щоб мореплавці могли здалеку бачити, наскільки сприятливим є вітер для заходу у ризьку гавань.

До речі, латиші вважають півня своїм символом, і неподалік ви знайдете ще одного: він, як і належить, вінчає веселу компанію бронзових «бременських музик» із носами, відполірованими до золотого блиску руками численних туристів. Як ви здогадуєтеся, це здійснює бажання.

А якщо ви у Ризи разом, занотуйте: латиші відмінні кулінари. Тутешня кухня багата на рибу, гриби, тут неймовірно смачні молочні продукти, тут навіть звичайний буряк «звучить» інакше. А на десерт легке тістечко з ягодами і «біла» кава (так називають каву з молоком). І – як же я

«Ризький бальзам» – візитівка Латвії

СВІТЛАНА КАБЕЦЬ

могла забути! – без перебільшень знаменитий «Ризький бальзам».

Для здоров'я – оригінальний, насправді чорний і гіркий-гірчущий. Його я знаю з дитинства: коричневі керамічні пляшечки тато привозив з відряджень. Мама додавала бальзам у крем до мого улюбленого торта, від чого той крем став насправді кремовим і ароматним. Для вечірки – нова, ромова версія бальзаму. А для душевних посиденьок – смородиновий, не такий міцний, зате лікерно-солодкий і надзвичайно ароматний. Пледик, кава, бальзам, відмінний wi-fi, щоб друзі-родичі дома стікали слинкою у реальному часі, і хай увесь світ зачекає...

Одинадцять палуб романтики

...Але я вже мусила рухатися до порту: на мене чекала морська романтика. «Романтика» – саме так називається величезний, на одинадцять палуб, пором, що курсує між Рігою та Стокгольмом. Каюти різного класу, ресторани, бари, магазини, концертна зала.

О 17.30 цей велетенський відчаливає і наступного дня, о 10.30 прибуває. Вечеря розкішна: самої риби у всіх її холодних та гарячих варіаціях – їсти не переїсти. Згодом – офіційне відкриття подорожі (від перших осіб корабля) і фієста з живою музикою, танцями та лотереєю, у якій можна виграти багато чого цікавого, у тому числі й таку подорож. Та мене цікавила не лотерея: для мене це була справжня, перша в житті морська пригода. До того ж досвідчені люди порадили вранці помилуватися незліченними островами на маршруті.

О 7.15 я вже була на палубі. Явно зарано, бо острови лише почали з'являтися на обрії, а солоний вітер був аж занадто свіжим. Та я не пішла у тепле ліжко. Мій улюблений роман Хемінгуей «Острови в океані» в оригіналі називається Islands in the Stream, тобто «острови у потоці». І от саме такі острови у потоці я трохи згодом побачила.

Потік води за кормою – розрізані хвилі мінілися глибоким смарагдовим, а по обидва боки – острівці, острови. Від крихітних до чималеньких – сосни й скелі, вузькі смужки піщаних пляжів з парасолями, будиночки на просіках, а то й коло самої води, лебеді цілими родинами... Таких островів на підході до Стокгольма близь-

ко 30 тисяч – можете собі уявити? Коротко кажучи, не спокушайтеся можливістю швидко, літаком гайнути до Швеції: подорож на поромі подарує додаткові яскраві враження.

Кольори Стокгольма

Отже, Стокгольм. Він був – вау! Не тому, що у мене якийсь запрограмований пієтет до заморської країни, а справді, за ті кілька годин між прибуттям та відбуттям порому він насправді ліг мені на душу. Спочатку був автобус hop-on hop-off – екскурсія ця досить безтолкова, але дає змогу зорієнтуватися. Потім пішачка, потім трохи катером. Води багато – ну, ви ж самі знаєте, що Стокгольм займає 14 островів.

Багато кораблів – від вітрильників до буксирів, серед яких були й похмурі сірі й веселі червоні. Щільно зіплені будинки у Старому місті – вузькі й високі, що робить ці міські пейзажі вкрай незручними для фотографування. І теж кольорові – вохряно-жовті, зелені, пурпурові. Такими будиночками оточена й площа, де розташований музей Нобеля – один із must-see столиці Швеції.

Звичайно, якщо маєте час, таких обов'язкових для ознайомлення місць ще ціла купа. Один Королівський палац чого вартий. Хоч як дивно, Стокгольм не плаский: коридорчики між будинками (вулицею таке й не назвеш) місцями були аж надто крутими. Ось двір – сіра стіна,

Круїзний пором «Романтика»

Презентація рейсу Рига – Стокгольм на борту «Романтики»

СВІТЛАНА КАБЕЦЬ

CECILIA LARSSON LANTZ/IMAGEBANK SWEDEN SE

зграйка великів, а напроти, коло жовтої стіни, на якомусь дорожньому знаку – ключик висить. Помітила, бо на кольоровій гумці. І ось вже собі вигадала, що за дверима квартира, яку можна зняти на Airbnb, а ключик господар лише на стовпі – ніхто ж бо не візьме. І велосипеда не вкраде. Бо скрізь же – шведи. Звичайно, індусів, арабів, азіатів, африканців теж багато, але значно менше, ніж, скажімо, у Брюсселі.

Шведи: сім'ї – у когось дитинка у возику, у когось під пахвою. Трохи старшенькі діти рум'яні й розхристані, незважаючи на прохолоду (на ті голі шиї українській мамі просто страшно дивитися). Навіть лялька у вітрині магазину, мабуть китайська, але теж виглядає стовідсотково шведською дитиною. Сиві інтелігентні жіночки з гарними стрижками. Майже всі – від малого до старого – в окулярах, переважно в кумедних, кругленьких. Що теж додає схожості й симпатичності. Купа людей прямо на центральних вулицях вигулює собак. Але ні звуку, ні тобі «міни» під ногами. До кого з перехожих не звернешся (а я, зізнаюся, трохи заблукала) – усі говорять англійською. Хоча собаки, мабуть, ні: двоє псів, яких я вмовляла сфотографуватися зі мною, вперто відверталися.

Вітрини. Дуже креативні – навіть у маленьких крамничках, а більшість ще й наголошують,

що мають не просто речі, а унікальний шведський дизайн. Дуже просто, десь навіть трохи недбало. Але. Унікальний. Шведський. Дизайн.

Музеї. Мало того, що музеїв повно по всьому місту (через віддаленість галереї Millesgarden я не потрапила на омріяну виставку «дівчини з Данії» Герди Вегенер), є ще й цілий Музейний острів. Туди можна катером, автобусом, трамваєм № 7. А там – скансен, музей АВВА, музей Vasa – корабля, який на вимогу короля Густава II Адольфа зробили таким величезним і, на жаль, непропорційним, що він потонув за сорок хвилин після спуску (бачите, у Титаніка був попередник), чарівний музей казки Junibacken. Втім, останніми двома я пожертвувала заради виставки сюрреаліста Жоана Міро у ще одному, менш відомому острівному музеї Waldemarsudde.

Звичайно, для столиці Швеції цих кількох годин вкрай мало. А тому я вже намалювала собі план: у Старому місті Стокгольма є невеличкий готель, де нема новомодних спа, зате є білизна із тонкого льону з мереживами і відмінні сніданки, і що на вихідні ціни там нижчі, ніж серед тижня. І замість подорожі «Романтикою» у мене буде романтика подорожі – може ще встигну на виставку Герди Вегенер, але точно пообнімаюся з АВВА, поім гравлаксу і справжніх тефтельок... Всесвіте, даси мені підказку?

У травні шведська столиця розквітає: центральний парк Кунгстредгорден

DELFA TOUR
TOUR OPERATOR SINCE 2005 YEAR

За організацію мандрівки дякуємо туристичній компанії «Делфа-Тур»
www.delfa.com.ua